

บทที่ 3วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ครั้งนี้เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนของมูลนิธิวิภาวดีประชาคมเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่ โดยมุ่งศึกษาถึงกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ 8 ด้าน คือ การประชุมพิเศษ การสัมมนาทางวิชาการ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ การส่งเสริมให้มีการศึกษาต่อ การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ และการสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน ในบทนี้ผู้วิจัยได้เสนอวิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนของมูลนิธิวิภาวดีประชาคมเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนของมูลนิธิวิภาวดีประชาคมเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในโรงเรียนของมูลนิธิวิภาวดีประชาคมเขตเทศบาลเมืองเชียงใหม่

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยคณาจารย์สองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้บริหาร (ครูใหญ่, รองผู้อำนวยการ, ผู้ช่วยครูใหญ่) จำนวน 57 คน ใช้เป็นประชากรทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เป็นครูผู้สอนจำนวน 279 คน ได้จากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากจำนวนประชากร 1362 คน รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยสองกลุ่ม จำนวน 336 คน เป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 11 คน เป็นประชากรทั้งหมดที่ตอบแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 3 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาหนังสือ เอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลากร ตลอดจนประสบการณ์ที่โคพบเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนมูลนิธิรักษาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย นำมาใช้เป็นแนวทางกำหนดกรอบความคิดเบื้องต้นในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check-list) มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องเพศ อายุ ตำแหน่ง คุณวุฒิ และระยะเวลาปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 สเตล มุ่งศึกษาถึงการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร 8 ด้าน ของโรงเรียนมูลนิธิรักษาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย รวมทั้งสิ้น 49 ข้อ ได้แก่

1) การปฐมนิเทศ	6 ข้อ
2) การสัมมนาทางวิชาการ	6 ข้อ
3) การศึกษาทำงานนอกสถานที่	6 ข้อ
4) การฝึกอบรมหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ	8 ข้อ
5) การส่งเสริมใหม่การศึกษาต่อ	6 ข้อ
6) การเผยแพร่ข่าวสารทางวิชาการ	6 ข้อ
7) การจัดสัปดาห์ทางวิชาการ	5 ข้อ
8) การสับเปลี่ยนหน้าที่การงาน	6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 สเตล มุ่งศึกษาถึงระดับของอุปสรรคและปัญหาในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนมูลนิธิรักษาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย ตามประสบการณ์ในการจัดของผู้บริหารและตามการรับรู้ของครูผู้สอน ประกอบด้วยคำถามจำนวน 24 ข้อ นอกจากนี้ยังมีแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended questionnaires) ซึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาอื่น ๆ ในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากร เสนอไว้ในตอนท้ายของแบบสอบถาม

2. แบบสัมภาษณ์ ใช้แบบสัมภาษณ์เพื่อช่วยเสริมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่ไม่มีในแบบสอบถามยกเว้นสภาพอุปสรรคและปัญหา ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ลักษณะของแบบสัมภาษณ์เป็นแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ มุ่งศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานที่ในตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนเกี่ยวกับนโยบายในการพัฒนาบุคลากร กิจกรรมการพัฒนาบุคลากรที่ผู้อำนวยการเน้นเป็นหลักและพัฒนาแล้วประสบความสำเร็จ ตลอดจนสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น

3. เอกสาร ศึกษาเอกสารซึ่งเกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรทั้ง 8 ด้าน ของโรงเรียนมูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

เมื่อสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เสร็จเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบเนื้อหาและแก้ไขภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม หลังจากนั้นได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นอาจารย์จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1 ท่าน อาจารย์จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ลาดกระบัง จำนวน 1 ท่าน อาจารย์จากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู จำนวน 1 ท่าน และภราดาจากมูลนิธิภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย จำนวน 2 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และแก้ไขภาษาให้เหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อความถูกต้องเหมาะสมและครอบคลุมเจตนาของการวิจัย

หลังจากผู้วิจัยได้แก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วได้นำไปเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 20 คน ได้แก่ครูโรงเรียนพระแม่มารี (ชาย) จำนวน 10 คน และครูโรงเรียนพระแม่มารี (หญิง) จำนวน 10 คน เมื่อทดลองใช้เสร็จเรียบร้อยแล้วได้นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94 โดยใช้สูตร Alpha-coefficient

$$L = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\} \quad (\text{สวนและอังคณา, 2531})$$

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามซึ่งผ่านการทดสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้จัดทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองระหว่างวันที่ 17 มกราคม 2533 ถึงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2533 โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยได้เรียนขอทานเอธิการจากคณะแขวงภราดาคณะเซนต์คาเบรียลแห่ง

ประเทศไทย ช่วยประกาศให้ผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้ โดยขออนุญาตศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรและแจกแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารโดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนต่างๆ ของมูลนิธิกราคาคณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย

3. ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนโดยส่งทางไปรษณีย์รวมทั้งสิ้น 336 ฉบับและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองได้ทั้งสิ้น 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.02

4. หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยได้สำรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 319 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94.94 ดังปรากฏรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่แจกไปและได้รับคืน

โรงเรียน	ผู้บริหาร			ครู			รวมผู้บริหารและครู		
	ส่ง	รับ	ร้อยละ	ส่ง	รับ	ร้อยละ	ส่ง	รับ	ร้อยละ
1. อัสสัมชัญ แผนกมัธยม	5	5	100	28	27	96.42	33	32	96.96
แผนกประถม	6	6	100	26	26	100	32	32	100
2. เซนต์คาเบรียล	5	5	100	38	36	94.73	43	41	95.34
3. มงฟอร์ต แผนกมัธยม	4	4	100	21	20	95.23	25	24	96
แผนกประถม	3	3	100	16	15	93.75	19	18	94.73
4. อัสสัมชัญ ศรีราชา	6	6	100	34	34	100	40	40	100
5. เซนต์หลุยส์	1	1	100	11	11	100	12	12	100
6. อัสสัมชัญ ลำปาง	5	5	100	20	20	100	25	25	100
7. อัสสัมชัญ หนองบัว	5	5	100	29	27	93.10	34	32	94.11
8. อัสสัมชัญ ระยอง	5	5	100	10	10	100	15	15	100
9. อัสสัมชัญ อุดรราชธานี	5	4	80	15	15	100	20	19	95
10. อัสสัมชัญ นครราชสีมา	4	4	100	14	14	100	18	18	100
11. อัสสัมชัญ ลำไทร	3	3	100	17	15	88.23	20	18	90
รวม	57	56	98.24	279	270	96.77	336	326	97.02

5. ผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 11 แห่ง ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ได้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.90

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ Micro Computer ของโรงเรียนอัสสัมชัญ แผนกประถม จากฝ่ายวิชาการ โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1. ข้อมูลจากแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมการพัฒนาคูคลากรทั้ง 8 ด้าน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคูคลากร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายชื่อ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.2. ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับนโยบาย อุปสรรคและปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาคูคลากร วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการแจกแจงความถี่ เสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.3. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาคูคลากรในโรงเรียนของมูลนิธิกราคาณะเซนต์คาเบรียลแห่งประเทศไทย วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

2. สถิติที่ใช้

2.1. หาค่าร้อยละ จากสูตรดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2.2. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากสูตรดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร, 2529})$$

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมจากการคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

2.3. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากสูตรดังนี้

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2} \quad (\text{ประกอบ กรรณสูตร, 2528})$$

S.D แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมจากการคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

$\sum fx$ แทน ผลรวมจากการคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร

อันึงการให้คะแนนค่าทอมในแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการพัฒนาศลากร
ตลอดจนอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาศลากร ใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 สเกล
ของลิคเคิท โดยมีน้ำหนักคะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
มาก	ให้	4	คะแนน
น้อย	ให้	3	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้	2	คะแนน
ไม่มีเลย	ให้	1	คะแนน

การพิจารณาว่าการจัดกิจกรรมการพัฒนาศลากรได้พัฒนาอยู่ในเกณฑ์มากที่สุด มาก
น้อย น้อยที่สุด หรือไม่ได้พัฒนาเลย จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	ถือว่าไม่ไ้พัฒนาเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	ถือว่ามีการพัฒนาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	ถือว่ามีการพัฒนาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	ถือว่ามีการพัฒนามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	ถือว่ามีการพัฒนามากที่สุด

ส่วนการพิจารณาความระคัมของอุปสรรคและปัญหาในการจัดกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรตามประสมการณ์ในการจัดของผู้บริหารและตามการรับรู้ของครูผู้สอนอยู่ในระคัมมากที่สุด มากน้อย น้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหาเลย จะพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	ถือว่าไม่มีปัญหาเลย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	ถือว่าปัญหาน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	ถือว่าปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	ถือว่าปัญหามาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	ถือว่าปัญหามากที่สุด

เพื่อความสะดวกและเหมาะสมในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์คาสติติ และอักษรย่อ ดังนี้

μ	หมายถึง	มูลนิษักราคาคณะเขนตคาเบรียลแห่งประเทศไทย
$\bar{x}_1$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของผู้บริหาร
s_1	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้บริหาร
$\bar{x}_2$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของครูผู้สอน
s_2	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของครูผู้สอน
$\bar{x}_T$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน
s_T	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานรวมของผู้บริหารและครูผู้สอน